

posebno zadnje poletje opazili pri Trebnjem nov zarod, smemo sklepati, da je Temenica razkužena. V Radovlj, nižem dotoku Krke, cepali so raki istega leta ko v tej; nad Škocijanom ostalo jih je nekaj, in pod Klevevžem pokazal se je uže 1887. l. nov zarod. Nad Klevevžem v ozki, u o dolgi in jako strmi soteski, koder so od nekdanj večinoma koščaki, ustavila se je kuga popolnoma, in dalje po Štatenberški dolini, kjer je v sicer majhnem, pa rodovitem travniškem potoku obilo najokusnejših rakov, niso opazili nikakešne bolezni. V Laknici, ki se izteka nad Škocijanom v Radovljo pocepali so pod izvirkom šele 1887. V Ljubljani in po njenih dotokih nastopila je kuga istega leta ko v Krki, v Mirni pa, ki se izteka toliko niže v Savo, razširila se je dve leti in v Šmarski reki pri Litiji eno leto pozneje, podavila pa je vse temeljito.

(Konec nasl.)

Rezatev cepičev za spomladanjsko cepitev.

Cepič imenujemo on del drevesa, katerega odločimo od maternega debla in ga potem prenesemo na drugo. Cepljeni del spoji se z deblom, na katero je prenesen, in dobiva od njega hrano, kakor hitro se mu priraste. Cepič raste potem ravno tako, kakor da bi ne bil nikdar prenesen.

Za spomladanjsko cepitev potrebne cepiče režemo, kadar miruje rast, toraj od novembra do marcija. Ob navadnih razmerah rabijo za cepiče poganjki zadnjega leta.

Drevo, katero nam da cepičev, imej vsa svojstva, katerih treba prihodnjemu mlademu drevesu. Nikdar pa ne režimo cepičev s slabotnega, bolehnega, rakavega ali takega drevja, katero rodi slabo sadje, ker s cepiči prenesemo vsa slaba svojstva maternega drevesa na mlado drevo.

Mnogokrat slišimo o izvržkih, kar je tudi resnično. Te izvržke pripisujejo starosti drevja, vendar ni to povsem res. Mi menimo, da prihajajo ti izvržki od slabih cepičev, kateri rabijo za pomnožitev.

Sadnemu drevju laže preprečimo kako zlo, nego je zdravimo, zato svetujemo rabiti cepiče le od popolnoma zdravih, krepkih, bujno rastočih dreves, katerih sadje je v vseh obzirih dobro rabno.

Akoravno lahko režemo cepiče od novembra do marcija, vendar sta najboljša za to delo meseca januarij in februar, ker cepiče izza tega časa laže bolj varno shranimo.

Vendar smo mnogokrat prisiljeni cepiče prej rezati, kar pa seveda nič ne škodi, ako jih pravilno shranimo. Rezatev cepičev zavisna je pa tudi od podnebnih razmer; kolikor prej se rast vzbudi, toliko prej tudi reži cepiče. To velja tudi, ako se je bati, da poškoduje zimski mraz poganjke. Vse cepiče, katere shranimo za cele tedne ali celo mesece, moramo na vsak način

prej rezati, predno začne drevje v mezgo iti. Poganjki, kateri imajo že napeto popje, morajo se kot cepiči precej porabiti.

Koliko je eno ptičje gnezdo vredno?

Časnik vrtnarske družbe Bocenske objavlja po poročilu „Thüringer Thierschutzverein“ naslednji nagovor, kateri se glasi tako le:

„Dragi gospodar! Tvoj sinek pobere z dolzega časa ali s porednosti iz gnezda, ki ga je na drevesu zapazil, jajčka ali pa mladiče. Recimo da jih je 5.

Vsak mladič potrebuje na dan okoli 50 gosenic ali kakega družega mrčesa, s katerimi se živi in ki mu jih starec ali starka prinašata v gnezdo. Za 5 mladičev treba torej 250 gosenic ali družih mrčesov na dan. Pitanje mladičev traja okoli 4 do 5 tednov, pa recimo, da 30 dni. Po tem takem je za gnezdo s 5 mladiči treba 7500 gosenic.

Vsaka gosjenica pa na dan toliko požre perja in cvetja, kolikor je sama težka. Recimo, da žre gosjenica 30 dni perje in cvetje, in da vsak dan sne le en cvet, iz katerega bi se bil sad naredil, toraj poje v 30 dneh 30 cvetočih sadov (jabolk, hrušek itl.), onih 7500 poje po tem takem skupaj 225.000 takih cvetov.

Ko bi bil tvoj poredni sinek v miru pustil gnezdo pridelal bi bil ti 225.000 jabolk ali hrušek itd. več! Ker pa sne marsikaka prav požrešna gosjenica na dan 10, 20 ali 30 cvetov, in če zaradi objedenega perja cvetje ne dobiva živeža ter zato zvene in odpade, potem je še veliko večja škoda, ki zadene tebe in tvoje sosede. In po tej škodi lahko preračuniš, koliko je vredno eno samo ptičje gnezdo.

Kratek odgovor je ta, da eno ptičje gnezdo je vredno 225.000 jabolk, hrušek ali toliko kakega družega sadja, ki so ga gosjenice požončale.

Te številke kažejo, koliko potrebuje mala ptičica na dan hrane, ki je edino le dobiva od gosenic, listnih uši, muh in enacih mrčesov. In po tem takem je gotovo da se vrtnar, kmetovalec ali gozdar le sami varujejo škode, če varujejo koristne ptičice, da mladi, pa tudi stari neumneži ne segajo po njih.“

Razne reči.

* Kako krta odvrčati, kako ga prepoditi? Po kuhinjskih ali zelenjadnih vrtih, po sejališčih, to je po lehah, katere so s sadnim ali gozdnim in drugim semenom posejane, je krt, ako se vanje vsili, kaj neprijeten gost. Od takih primeroma malih prostorov ga pa lahko odvrčamo in ako je že v njih pa tudi lahko preženemo. Odvrčamo ga prosto s tem, če namočimo tanko vrstico v katranu ter jo okoli leh pol čevlja globoko zakopljemo. Iz leh, po katerih se je že naselil, preženemo

ga pa, ako zakopljemo v nje na več mestih smrdljivih reči, kakor gnjilih rib, rakov, v katran ali petrolej namočenih cap itd.; krt ima namreč kaj občutljiv nos, ogiblje se vsacega smradu.

* Divja ali mačja meta je po „Woch. z. B. des Gartenbaues“ dobra zoper božjast. Bolniku se da vode, v koji smo meto kuhali, piti, ali pa mu držimo rastlino pod nos, da duha njen hudi duh. Tudi zoper glavobol jo priporočajo,

* Marelica, breskve in drugo tako drevje, ki zgodaj ozeleni ter so mu vsled tega nevarni spomladanjski mrazovi, obvaruješ, ako zaprečiš, da se prezgodaj ne vzbudi rast. To pa dosežeš najprosteje tako, ako naspeš okoli drevesa na zmrzla tla snega ter ga pokriješ z listjem ali slamo, da ga ne more solnce prehitro raztopiti. Ker se zemlja, v kateri raste drevo, ne more zgreti, zatoraj se tudi rast ne more oživiti.

„Nasledki šnopsa“.

(Dalje.)

Ko sta se bila Beta in Plahtač spoznala, dala sta drug drugemu nekaj spominski dar. Beta kupila bila je lep zlat prstan; na ploščico dala bila je vrezati polno ime: „Frice Plahtač“, znotraj o obodku pa svoje ime z dotično letnico vred. Tudi oni zidar, katerega bil je svoječasni oštir „pri Streljcu“ poklical, da mu je vratica v mali hram zazidal in potem vse stene velikega hrama z enakim belilom pobelil, bil je še živi in slučajno med temi delavci zidarji. Poglabljanje bilo je dovršeno; le zadnji zemeljski drobiž se je iz tega mesta, oziroma podzemeljskega pokopališča še odstranjeval. Kar se delavcu nekaj svitlega pred očmi zaleskeče, pobere in bil je lep prstan, pokaže ga drugim, ogleda ga tudi oni zidar. Frice Plahtač! reče on, če se ne motim, bilo je tudi tistemu tako ime, ki me je poklical pred toliko in toliko leti, da sem mu bil vratica v mali hramec zazidal. Prstan izroči se gosposki, kronika oštirjev mesta P . . . se pregleda, dozna se, da je bil o svojem času res v tej hiši Frice Plahtač kot oštir „pri Streljcu“. Znanstvena komisija je pa tudi potrdila, da so one izkopane kosti morale prilično ravno toliko let na tem mestu pokopane biti. Vse to opisovalo in opisalo se je tudi po časnikih natančno. Sodnija pričela je pa tudi svoje delo Plahtača zasledovati.

Plahtač bil je sam na par časnikov naročen. Ko o čudni najdbi v mestu P . . . in o svojem prstanu čita, prebledi kot zid. Beta ga upraša, kaj da mu je? Kratek odgovor: „Hudič naji bode uzet“, ter jej potisne časnik v roke, da sama čita. „Iz Zalesja proč!“ rekla je. „Kam?“ vpraša Plahtač; „pravica uže povsod za nama stiče. Tukaj sva skoraj še najbolj varna; premoženje je pošlo, rešitve ni, naj bode kar hoče, vragu tako ne odideva.“

Od sedaj naprej bil je Plahtaču „šnops“ edino zavetišče, v katerem je britke spomine utapljal in s katerim si je pekočo vest zaradi osode ki ga preganja gasil. „Narejeni“ mu je pošel; nažge svečo, vzame „flaškon“ in gre v hram po špirit; natoči ga prilično do polovice. Bil je uže dobro natrkan; radoveden je, koliko ima v sodu še špirta; spravi se nad veho; ko je odbita, postavi poleg nje gorečo svečo, vzame precej močno, zadosta dolgo palico in prične špirit v sodu meriti. Zdelo se mu ga je zelo malo; sam sebi ne verjame, pomeri še enkrat in mokri konec palice tikoma do goreče sveče prinese, da bolje vidi — užge se mu. No, ravno prav, bom pa malo posvetil, koliko je še robe v sodu, misli si. Obvehje bilo je se špiritom namočeno, vname se in plamteča palica zdrsne Plahtaču iz rok skozi veho doli v sod, kjer se špirit užge. Hudo zašumi pri vehi vun in sod se v trenutku se strašnim pokom razleti. Deli razletelega soda zabrisali so Plahtača s tako silo v nasprotno stran ravno na šture velikega soda, da je ta grehota kar na mestu mrtev ostal. Glava njegova bila je preko srede preklana; na dnesu soda ostalo je nekoliko možjan njegovih, druge bile so pa po tleh okolu raztresene. Obleka bila se je od gorečega in razprščenega se špirta na njem unela in popolno zgorela. Drugi goreči špirit stekal se je v znižani kraj, kjer je imel Plahtač zbiralno napravo v zemlji prirejeno, v katero se mu je vlovila tekočina, ako bi bila po kakoršnem koli uzroku iz takega soda iztekla. Taka bila je mrtvaška sveča Plahtačeva ob njegovej strašni smrti. To bil je njegov britki konec. Njegove v življenji doprinasane hudobije in zla dela maščevala so se strašno nad njim; nepripravljen in nespokorjen, brez vsake tolažbe sv. vere stopil je pred pravičnega sodnika božjega. „Kakoršno življenje, taka smrt“ se je nad njim popolno vresničilo.

Sedmega dne potem je solnce nad Zalesjem, kakor bilo bi krvavo, izhajalo; med dnevom je večkrat skoz temno-sive oblake s pravo blede mrtvaško lučjo pokukalo; ozračje bilo je zagatno, soparno in dušilno; ljudi je nekaka groza obdajala, zdelo se jim je, da ima kaj hudega, kaj strašnega slediti. Proti večeru prično se oblaki nenavadno gosto kopičiti in temniti; iz daljave zasliši se poredko bobnenje groma; krvavi bliski švigajo vedno pogostejše preko neba, huda ura bliža se vedno bolj in bolj Zalesju. Pesi po vasi tužno cvilijo, kot bi se jokali; živina po hlevih je nemirna. Ljudje po hišah se boje najhujšega, molijo in prosijo Boga za odvrnenje nesreče. Nevihta se unese in potihne. Ljudje spravijo se k počitku. Kar ob 11 uri po noči zopet nevihta prične divjati, strahovito se zabliška in trešči tako, da se vse Zalesje hudo potrese. Plat zvona bije; ljudje vsi zbegani ustanejo; Plahtačeva poslopja so vsa v ognji, strela je tje udarila; Plahtačke ni nikjer; rešiti se nič dalo ni. Ko je ogenj vse uničil, kar je dosegel, je šele ponehal. Ob razkopavanji merišča in gasitvi še tlečih predmetov prikaže se strašni prizor. Na onem